

PIRMAS SKYRIUS

Jeigu jūs tikrai norite pasiklausyti mano pasakojimo, tai visų pirma turbūt norėsit sužinot, kur aš gimiau ir kaip praleidau savo sumautą vaikystę, ir ką veikė mano tėvai, kai manęs dar nebuvo, ir visą kitą koperfildišką šlamštą, bet supraskit, neturiu ūpo kapstyti po tuos niekus. Pirma, baisiai nuobodu, o antra, abu mano tėvai gautų po porą infarktų, jeigu papasakočiau ką nors apie jų asmeninius reikalus. Jie tokius dalykus baisiai ima į širdį, ypač tėvas.

Apskritai jie geri ir visa kita — aš nieko nesakau, bet jautrūs kaip velniai. Be to, nesiruošiu čia jums pasakot visos savo autobiografijos ar panašiai. Daug nesismulkindamas papasakosiu, kokia velniava man atsitiko pernai prieš Kalėdas. Po to aš vos neužverčiau kanopų, ir mane atvežė šičia taisyti sveikatos. Tą istoriją aš papasakoju ir D. B. o jis mano brolis ir taip toliau. Jis gyvena Holivude — ne per toliausia nuo šitos pašvinkusios gydyklos ir aplanko mane, galima sakyti, kiekvieną savaitgalį. Sakė, pats parvešias mane namo, kai paleis — gal jau kitą mėnesį. Jis neseniai nusipirko „Jaguarą“ — tai toks angliškas automobiliūkštis, laisvai traukia du šimtus mylių per valandą. Arti keturių tūkstančių paklojo. Pinigo jis dabar turi kaip šieno. Ne taip kaip

seniau, kai dar gyveno namie. Tada jis buvo normaliausias rašytojas! Jeigu nesat apie jį girdėję, tai pasakysiu, kad jis parašė klasišką apsakymų knygą „Paslėpta žuvelė“. Ten geriausias apsakymas ir yra „Paslėpta žuvelė“. Apie vieną vaiką, kuris niekam neleisdavo pažiūrėti savo auksinės žuvelės, nes buvo ją pirkęs už nuosavus pinigus. Iš koto virsk! Dabar D. B. — Holivudo prostitutė, daugiau nieko. Jau kuo kuo, bet kinu tai tikrai šlykščiuosi. Apie filmus nebandykit man ir užsiminti.

Pradėsiu pasakoti nuo tos dienos, kai išvažiavau iš Pensio. Pensis — tokia vidurinė mokykla Egerstaune, Pensilvanijos valstijoje. Tikriausiai žinot. Bent jau reklamas tai tikrai esat matę. Garsinasi kokiam tūkstanty žurnalų — ir amžiais demonstruoja tą patį švilpį ant žirgo, šokančio per kliūtis. Tartum niekas čia nieko daugiau neveikia, tik žaidžia ir žaidžia polo. Aš, pasakysiu, nesu matęs arti mokyklos nė nususio arkliūkščio. Po tuo švilpiu ant arklio būna parašyta: „Nuo 1888 metų mūsų mokykla išugdė daug puikių, sveikai protaujančių jaunuolių.“ Pasakokit bobutei! Nė velnio jie ten neišugdo — tas pats, kaip ir kitose mokyklose. Nepažinojau aš Pensy nė vieno puikaus ar sveikai protaujančio ar panašiai. Buvo gal pora

vyrukų. Daugių daugiausia — pora. Bet jie turbūt ir atėjo į Pensį tokie.

Žodžiu, tą šeštadienį, kai aš išvažiavau, Pensis lošė futbolą su Seksonholu. Atseit baisiai svarbus įvykis. Buvo žaidžiama paskutinį kartą sezone, ir jeigu mūsų komanda būtų prakišusi, visas Pensis būtų turėjęs mažų mažiausia pasikarti. Prisimenu, buvo kokia trečia valanda aš stovėjau pačiam Tomseno kalvos viršuj, kaip tik šalia tos idiotiškos patrankos, kuri ten kėpso nuo pat Nepriklausomybės karo ar panašiai. Kaip ant delno mačiau visą stadioną ir abi komandas, besivaikančias viena kitą po aikštę. Iš tolo tribūnų aiškiai neįžiūrėjau, tačiau staugimas girdėjosi gerai — Pensio pusėje staugė siaubingai garsiai, nes beveik visa mokykla, išskyrus mane, buvo stadione; o Seksonholo krašte visai skystai čiepsėjo — juk svečių komanda negali prisivežti daug sirgalių.

Mergiščių per futbolo rungtynes niekad nebūdavo gausu. Tiktai baigiamajai klasei buvo leidžiama atsivesti mergiščias. Vienu žodžiu, Pensis visais punktais šlykšti mokykla. Man patinka būti ten, kur žmogus gali nors retkarčiais pamatyti mergiūkštę, nors jina tiktai kasytūsi rankas ar šnypštūsi nosį,

arba bent paprasčiausiai kikentų. Tik Selma Termer, direktoriaus duktė, teikdavosi apsilankyti į rungtynes, ir gana dažnai, tačiau ji ne iš tų, dėl kurių einama iš proto. Nors apskritai ji šauni mergiščia. Kartą važiuodamas iš Egerstauno sėdėjau šalia jos autobuse, ir mes, taip sakant, užmezgėm pokalbį. Ji man patiko, nors jos nosis buvo ilga, o nagai nugrauzti iki kraujo, ir liemenukas kažko prikimštas, kad stirksotų į visus šonus net gaila žiūrėti. Man patiko, kad ji nesikelia į padebesius, atseit jos tėvas toks ir toks. Ji, matyt, pati žinojo, koks jis veidmainys ir seilius.

Ir stypsojau aš Tomseno kalvos viršūnėj, o ne stadione, mat buvau ką tik grįžęs iš Niujorko su fechtuotojais. Aš buvau tos nelaimingos komandos kapitonas. Svarbi persona! Rytą mes nuvažiavom į Niujorką varžybų su Makbernio mokykla. Tačiau varžybos neįvyko, nes aš palikau metro vagone aprangą ir visas mūsų rapyras, viską. Teisybę sakant, aš buvau mažiausiai kaltas, nes visą laiką turėjau lakstyt prie plano, kad žinotume, kur išlipti. Todėl apie pusę trijų jau buvom Pensy, užuot grįžę apie pietus. Važiuojant traukiniu iš Niujorko, chebra visą kelią mane ignoravo. Net juokas ima.

Buvau ne stadione dar ir dėl to, kad ėjau atsisveikinti su seniu Spenseriu, savo istorijos mokytoju. Jis sirgo gripu, ir aš nebesitikėjau prieš Kalėdų atostogas daugiau su juo susitikti. Buvau gavęs nuo jo raštelį — senis norėjo, kad užeičiau atsisveikinti. Jis žinojo, kad aš nebegrišiu į Pensį.

Tiesa, pamiršau pasakyt — mane išgrūdo iš mokyklos. Po atostogų manęs nebelaukė grįžtant į Pensį, kadangi iš keturių dalykų susikirtau ir apskritai nepakankamai stengiausi, ir taip toliau. Mane dažnai įspėdavo, kad susiimčiau, — ypač ketvirčio vidury, kai tėvai atvažiuodavo pasikalbėti su seniu Termeriu, — bet aš nesusiėmiau. Ėmė ir išgrūdo. Iš Pensio dažnai grūda. Ten mokslo pažangumas labai aukštas. Rimtai.

Taigi buvo gruodis, šalta kaip raganos užanty, o ypač ant tos idiotiškos kalvos. Vilkėjau tik striuke, neturėjau nė pirštinių, nė velnio. Prieš savaitę kažkas tiesiog iš kambario nušvilpė kupranugario vilnos paltą ir pirštines pūkiniu pamušalu, kurios buvo gatavai kišenėse. Pensy pilna ilgapirščių. Iš turtingų šeimų ten daug vyrų, ir vis vien ilgapirščių apstu. Juo brangesnė mokykla, juo daugiau ilgapirščių — be juoko. Na bet, kaip sakiau, stovėjau prie tos

idiotiškos patrankos, žiūrėjau, kaip žaidžia, ir iš šalčio nebejaučiau užpakalio. Į žaidimą žiūrėjau ne per daug įdėmiai. Tai buvo lyg ir atsisveikinimas. Kiek esu išvažiavęs iš mokyklų ir miestų nė nepagalvodamas, kad išvažiuoju visam laikui.

Nemėgstu. Nusispjaut, ar tas atsisveikinimas liūdnas, ar nemalonus, bet, jeigu jau išvykstu iš kur nors, noriu pajust, kad išvykstu. jei nepajuntu, tai dar blogiau.

Ir man pasisekė. Nelauktai prisiminiau vieną daiktą ir staiga pajutau, jog tikrai nešdinauos iš čia. Prisiminiau, kaip kartą, rodos, spalio mėnesį, mes su Robertu Tičneriu ir Poliu Kempbelu priešais mokyklą spardėm futbolo kamuolį. Jie šaunūs vyrukai, ypač Tičneris. Buvo jau prieblanda, nebetoli pietūs, bet mes vis tiek spardėm kamuolį. Darėsi vis tamsiau ir tamsiau, ir nieko nebematėm, tačiau nenorėjom liautis. Bet reikėjo, nes vienas mokytojas, misteris Zembizis, kuris dėstė biologiją, iškišo galvą pro langą ir liepė eiti į bendrabutį rengtis pietums. Jei galiu prisiminti tokių dalykų, tai visai lengvai atsisveikinu — taip dažniausiai man ir būna. Kai tik suvokiau, kad išvažiuoju iš Pensio ir nebegrišiu, apsisukau į pasileidau bėgti žemyn kitu

kalvos šlaitu, tiesiai link senio Spenserio namų. Jis gyveno ne prie mokyklos, o Antonio Veino aveniu.

Bėgau iki pagrindinių vartų, tada valandėlę sustojau atgauti kvapo. Jei norit žinot, velniškai negiliai kvėpuoju. Esu užkietėjęs rūkorus — tai yra buvau. Dabar mane privertė mesti. Be to, pernai užaugau puspenkto colio per metus! Todėl ir prikibo TBC, ir mane atsiuntė čia tyrimams ir kitokiems velniam, Nors apskritai esu visai sveikas.

Atsipūtęs, perlėkiau skersai 204 plentą . Buvo velnioniška plikšala , ir vos neparsitrenkiau. Pats nežinau, kurių galų moviau kaip akis išdegęs — tikriausiai buvo užėjęs toks ūpas. Perlėkęs į kitą pusę pajutau, lyg kažkur išnykstu. Diena buvo beprotiškai šalta, apsiniaukusi, ir, perėjus gatvę, atrodė, tarsi būtum išnykęs amžinai.

Velnias, vos atsidūręs prie Spenserio durų, kad spustelėjau skambutį. Buvau sustipęs kaip šuo. Ausis gėlė, ir vos judinau nagus. „Ei, greičiau, — beveik balsiai paraginau, — greičiau atidarykit kas nors duris!“ Pagaliau senė misis Spenser atidarė. Spenseriai nelaikė tarnaitės ir duris atidarinėdavo patys. Pinigais jie nebuvo aptekę.

— Houldenas! — sako misis Spenser. — Tai gerai, kad atėjai! Seniai matytas! Prašom, mielasis, prašom. Tikriausiai sušalai iki gyvo kaulo? — Ji, atrodė, džiaugėsi mane matydama. Ji mane mėgo. Bent aš taip manau.

Šoviau į vidų kaip kulka.

— Kaip gyvenat, misis Spenser? — klausiu. — Kaip jaučiasi misteris Spenseris?

— Duokš savo striukę, mielasis, — sako jinai. Ji neišgirdo, kaip aš pasiteiravau apie misterio Spenserio sveikatą. Buvo apykurtė.

Ji pakabino mano striukę prieškambarį į spintą, o aš ranka susibraukiau plaukus.

Dažniausiai kerpuosi ežiuku, tai nebūtina ir šukuotis. — Kaip gyvuojat, misis Spenser? — klausiu vėl, bet garsiau, kad ji išgirstų.

— Kuo puikiausiai, Houldenai, kuo puikiausiai. — Ji uždarė spintą. — kaip tavo reikalai?— Iš jos klausimo aš supratau, kad senis Spenseris bus prasitaręs, jog mane išvijo.

— Neblogai, sakau. — O kaip laikosi misteris Spenseris? Gal jau praėjo gripas?

— Praėjo! Jis dabar, Houldenai, kaip... na tiesiog nežinau kaip kas!.. Jis savo kambary, mielasis. Eik tiesiai.